

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoeksrapport "Scheiden in Nederland 2011" dat TNS NIPO heeft uitgevoerd namens de vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsmediators (vFAS). De vFAS is de grootste specialisatievereniging van advocaten en heeft op dit moment circa 950 leden. Zij staan cliënten bij als advocaat of als mediator, in het bijzonder in echtscheidingszaken. Alle leden zijn advocaat en mediator en hebben een intensieve opleiding in het Personen- en Familierecht gehad. De vFAS beoogt de kwaliteit van de dienstverlening en de deskundigheid van de leden op een hoog niveau te houden. Het merendeel van de echtscheidingen in Nederland wordt behandeld door een vFAS advocaat-scheidingsmediator. Door hun intensieve betrokkenheid bij echtscheidingen zien de advocaat-mediatoren van de vFAS de diepe impact die een echtscheiding in het dagelijks leven van hun cliënten heeft.

Om de beleving van een echtscheiding in kaart te brengen, heeft de vFAS aan TNS NIPO verzocht het onderhavige onderzoek uit te voeren, waarbij de volgende onderwerpen centraal stonden:

- het beeld van Nederlanders over scheiden;
- de ervaringen met een echtscheiding;
- de knelpunten bij een echtscheiding.

In het onderzoek wordt specifiek ingegaan op de consequenties van de echtscheiding, de ervaringen van samengestelde gezinnen, de invloed van sociale media op relaties, de persoonlijke ervaring met de echtscheiding en met praktische zaken rond de echtscheiding.

Het onderzoek maakt duidelijk dat een echtscheiding als een bijzonder ingrijpende gebeurtenis wordt ervaren die niet alleen een negatieve invloed kan hebben op het eigen functioneren, bijvoorbeeld op het werk, maar zeker ook op de kinderen. Verder blijkt het regelen van de praktische zaken vaak tegen te vallen, vooral qua tijdsduur.

Wegens het ingrijpende karakter van een echtscheiding is professionele hulp bij de afhandeling ervan noodzakelijk. De vFAS wil daarom de politiek vragen aandacht te (blijven) hebben voor de persoonlijke en maatschappelijke impact die een echtscheiding heeft en voor het belang van het inzetten van specialisten bij de afwikkeling van een echtscheiding. Een echtscheiding zal altijd een ingrijpende gebeurtenis blijven, maar met de juiste gespecialiseerde professionele begeleiding kan in ieder geval een deel van de zorgen worden weggenomen en kunnen negatieve consequenties zoveel mogelijk worden voorkomen.

Anke Mulder

Voorzitter vFAS

14 september 2011

An aerial photograph of a woman in a white tank top and blue jeans walking on a vast green lawn. A path of white footprints leads from the woman towards a single, well-manicured tree. The scene is bright and clear, suggesting a sunny day.

Scheiden in Nederland 2011

Index

1. Conclusies
2. Achtergrond
3. Huidige situatie
4. Consequenties echtscheiding
5. Ervaringen samengesteld gezin
6. Sociale media en relaties
7. Persoonlijke ervaring scheiding
8. Ervaring met praktische zaken scheiding

Scheiden in Nederland
2011

TNS NIPO

Auteur
Petra Kramer

vFAS

G1509 | © TNS

Conclusies

Scheiden in Nederland 2011

Consequenties echtscheiding

- Over het algemeen is men het er unaniem over eens dat men er alles aan dient te doen om een scheiding te voorkomen. Gescheiden mensen zijn echter minder kritisch over het gemak waarmee gescheiden wordt.
- Nederland is redelijk pessimistisch over het toekomstig aantal scheidingen: ruim de helft denkt dat het aantal scheidingen in de toekomst zal toenemen.
- Slechts een minderheid ziet iets in het idee om speciale woningen in te richten om onderdak te bieden aan gezinnen die in een scheiding liggen of het idee echtscheidingsverlof in te voeren.
- Volgens een kleine meerderheid zou men automatisch moeten trouwen op huwelijkse voorwaarden. Gescheiden Nederlanders zijn het hier zelfs vaker mee eens.
- Een meerderheid van de Nederlanders (repre) ziet de noodzaak van een specialist bij het regelen van een echtscheiding in. Eenmaal ervaring met een echtscheiding, lijkt men het nut nog hiervan nog sterker te onderkennen.

Consequenties echtscheiding

- * Bij het regelen van een echtscheiding denkt men in eerste instantie aan de regeling voor de kinderen. Ook vindt een ruime meerderheid dat het belang van kinderen altijd boven het belang van de ex-partners moet gaan. Vooral gescheiden mensen onderstrepen dit belang.
- * Over het co-ouderschap zijn de meningen verdeeld. Men denkt iets vaker dat het vooral leuk is voor de ouders in plaats van voor het kind. Met name gescheiden vrouwen delen deze mening. Tevens vindt men dat bij co-ouderschap beide ouders bij elkaar in de buurt moeten blijven wonen. Ook hier zien we dat gescheiden Nederlanders en vrouwen het belang vaker onderkennen dan gemiddeld.
- * We zien enige verdeeldheid omtrent de duur van de partneralimentatie. Een kleine meerderheid van de repré Nederlanders is van mening dat partneralimentatie niet langer dan 5 jaar zou moeten duren. Gescheiden vrouwen denken hier soepeler over dan gescheiden mannen. Een verklaring hiervoor ligt waarschijnlijk in het feit dat vrouwen vaker partneralimentatie ontvangen dan mannen.

Samengesteld gezin

- Onder Nederlanders met een relatie en kinderen is bij een tiende sprake van een samengesteld gezin. Bij gescheiden Nederlanders ligt dit aandeel veel hoger: bij ruim de helft is sprake van een gezin waarin een of beide partners kinderen heeft/hebben uit een eerdere relatie.
- Een meerderheid heeft geen moeite met het deel uitmaken van een samengesteld gezin. Redenen om wel moeite te hebben zijn een verschil in opvoedingsstijl met de huidige partner of de ex-partner.
- De positieve kanten van een samengesteld gezin hebben vooral betrekking op de gezelligheid die komt kijken bij een groot gezin, de voldoening die het geeft.

Sociale media en relaties

- * Hoewel een meerderheid van de Nederlanders (repre) en de gescheiden Nederlanders gebruik maakt van sociale media, vormen zij volgens ruim een derde een bedreiging voor relaties in het algemeen. Ruim een kwart van de gescheiden Nederlanders heeft ervaring met het vinden van een relatie via internet of sociale media. Zij hebben hier veel meer ervaring mee dan gemiddeld.

- * Over het algemeen ziet men scheiden via internet niet als een positieve ontwikkeling. Vrouwen en dan met name gescheiden vrouwen, zien minder heil in deze ontwikkeling dan (gescheiden) mannen. Onder gescheiden Nederlanders is dan ook slechts een klein aandeel dat het ziet zitten een eventuele nieuwe scheiding via internet te regelen.

Persoonlijke ervaring scheiding

- De hoofdreden voor een echtscheiding is het uit elkaar groeien. Daarna noemt men vaak dat er een ander in het spel was. Deze andere relatie is meestal via werk of vrienden of kennissen ontmoet.
- Ruim een derde van de gescheiden Nederlanders heeft geen contact met de ex-partner. Kinderen zijn vaak een reden om nog (noodzakelijk) contact te hebben.
- Hoewel men aangeeft dat de scheiding veelal een negatieve invloed heeft op het kind, geeft men ook aan dat het contact met het kind vaak verbeterd is.
- Volgens bijna de helft van de gescheiden Nederlanders had de scheiding een negatieve invloed op het functioneren op het werk.
- Voor een meerderheid was de scheiding als geheel dan ook een ingrijpende gebeurtenis. Toch ervaart bijna de helft een gevoel van opluchting als men terugdenkt aan de scheiding. Andere veelgenoemde gevoelens die men associeert met de scheiding zijn verdriet, machteloosheid en woede.
- Ondanks deze negatieve gevoelens is een ruime meerderheid tevreden over de beslissing om te scheiden.

Ervaring met praktische zaken scheiding

- De helft vond het regelen van de verschillende zaken omtrent de scheiding tegenvallen. Toch had een meerderheid weinig moeite met het maken van afspraken met de ex-partner omtrent de praktische zaken. Relatief veel moeite lijkt men te hebben ervaren met het maken van afspraken met de ex-partner over kinderen, de inboedel en de woning.
- Kinderalimentatie, de omgangsregeling met de kinderen en partneralimentatie zijn zaken die relatief vaak door de rechter geregeld zijn.
- Zo'n vier op de tien scheidingen worden geregeld door onderling overleg tussen de advocaten van beide partijen. In mindere mate is gebruik gemaakt van een inhoudelijke procedure en beslissing van de rechter.
- Indien men opnieuw een scheiding zou regelen zou de helft een advocaat inschakelen. Op de tweede plaats denkt men aan een echtscheidingsbemiddelaar.
- Achteraf had men vooral behoefte aan informatie over rechten en plichten en financiële zaken.

Achtergrond

Scheiden in Nederland 2011

Achtergrond

- In september vindt weer een 'dag van de scheiding' plaats. vFAS heeft onderzoek uitgevoerd om nieuwswaardige feiten rondom scheiden te achterhalen.
- Centraal staan hierbij de volgende onderwerpen:
 - Beeld van Nederlanders over scheiden
 - Ervaringen met scheiding
 - Knelpunten bij een scheiding

Methode & steekproef

<i>Onderzoek Scheidingen in Nederland</i>	
Methode	CAWI (Computer Assisted Web Interviewing)
Veldwerkperiode	10 t/m 18 mei 2011
Doelgroepen	- Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder (repre) - Gescheiden Nederlanders
Steekproefbron	TNS NIPObase
Steekproef-grootte	-Repre 18+: n=501 -Gescheiden: n=512
Respons	73%
Duur vragenlijst	13 minuten

Leeswijzer

- Er zijn 2 doelgroepen voor dit onderzoek ondervraagd:
 - representatieve groep Nederlanders van 18 jaar en ouder (hieronder vallen logischerwijs ook enkele gescheiden mensen)
 - een aparte groep gescheiden Nederlanders
- Indien de vragen zowel aan de groep gescheiden Nederlanders als de groep 'repré 18+' zijn voorgelegd, worden deze resultaten met elkaar vergeleken.
- Significante verschillen in grafieken worden weergegeven met een *.
- Als er andere relevante significante verschillen worden gevonden, worden deze in het rapport vermeld. De volgende variabelen zijn hierin meegenomen:
 - Sekse
 - Wel/geen kinderen die betrokken zijn bij de scheiding (zoals gevraagd in de vragenlijst)
 - Leeftijd
 - Aantal jaren gescheiden
 - Opleidingsniveau: laag, middelbaar en hoog

Huidige situatie

Scheiden in Nederland 2011

Ruim de helft van de Nederlanders is getrouwd, enkeling gescheiden

Ruim de helft van de Nederlanders van 18 jaar en ouder geeft aan op dit moment getrouwd te zijn.

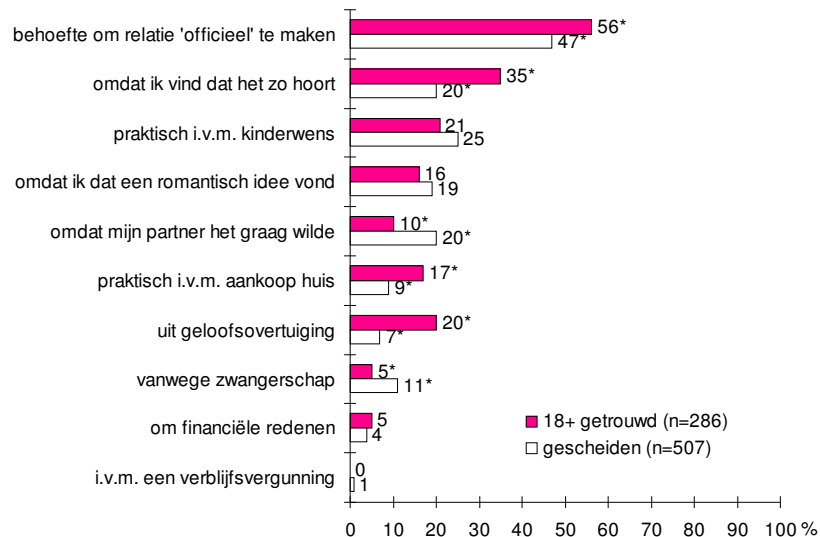

- Ruim de helft van de Nederlanders is op dit moment getrouwd (56%) en 1% heeft een geregistreerd partnerschap. 2% is gescheiden.
- Ongeveer een tiende woont momenteel ongehuwd samen.
- Van de Nederlanders die getrouwd zijn (56%), is negen tiende getrouwd in gemeenschap van goederen (88%).

Q200: Welke situatie is op dit moment het meest op u van toepassing? Basis: repré 18+ n=501

Behoeft relatie officieel te maken meest genoemde reden om te trouwen

In onderstaand figuur is te zien met welke redenen getrouwde Nederlanders en gescheiden Nederlanders trouwen/getrouwd zijn. We zien duidelijke verschillen tussen de twee groepen.

Q140: Wat waren de belangrijkste redenen voor u om te trouwen? Basis: repré 18+ getrouwd n=286, gescheiden Nederlanders n=507

→ Redenen om te trouwen

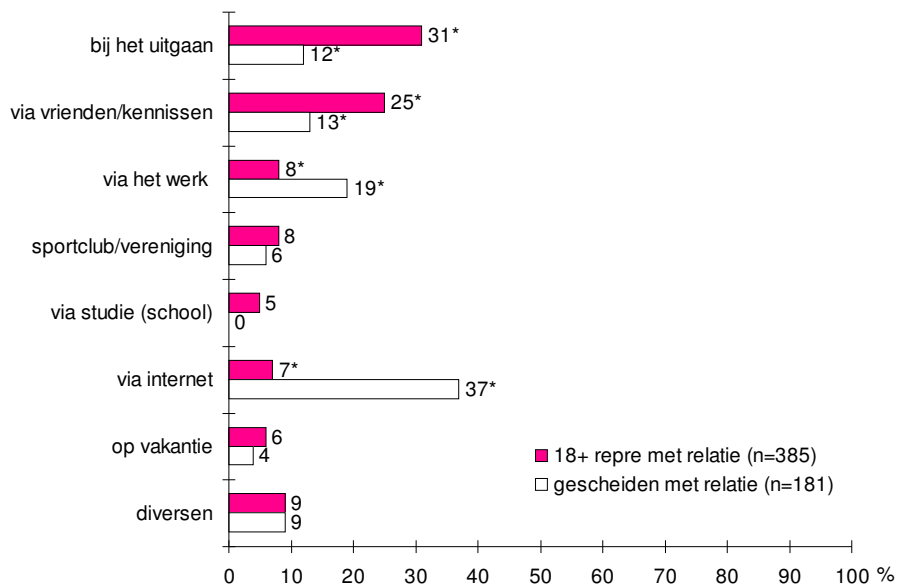
- De belangrijkste reden om te trouwen is voor ruim de helft van de momenteel getrouwde Nederlanders 'het officieel maken van de relatie'. Daarnaast noemt ruim een derde als reden 'omdat het zo hoort'. Circa een op de vijf is getrouwd vanwege praktische overwegingen in verband met de kinderwens en eenzelfde aandeel vanuit geloofsovertuiging.
- Gescheiden Nederlanders geven vaker dan (nog) getrouwde Nederlanders als reden dat de partner het wilde (20% versus 10%) en wegens de zwangerschap (11% versus 5%).

→ Redenen geregistreerd partnerschap

- Nederlanders die een geregistreerd partnerschap hebben afgesloten (n=19), noemen vaak praktische redenen voor het afsluiten van het geregistreerd partnerschap zoals financiën en de aankoop van een huis.

Na scheiding speelt internet belangrijke rol in ontmoeting nieuwe partner

Gescheiden mensen ontmoeten hun huidige nieuwe partner vaker via internet of het werk.

Q210: Hoe heeft u uw huidige partner ontmoet? Basis: repré 18+ met relatie n=385, gescheiden Nederlanders met relatie n=181

→ Manier van ontmoeten partner

- Nederlanders (repré 18+ met relatie) hebben hun huidige partner vaak ontmoet via uitgaan (31%) of vrienden en kennissen (25%).
- Gescheiden Nederlanders hebben vaker hun huidige partner ontmoet via internet (37%) of via het werk (19%).

→ Duur relatie

- Voor de groep Nederlanders met een relatie duurt deze relatie voor ruim de helft (54%) al langer dan 20 jaar.
- Onder gescheiden Nederlanders is deze relatie vaak priller: voor ruim zes op de tien (63%) duurt de relatie maximaal 5 jaar.

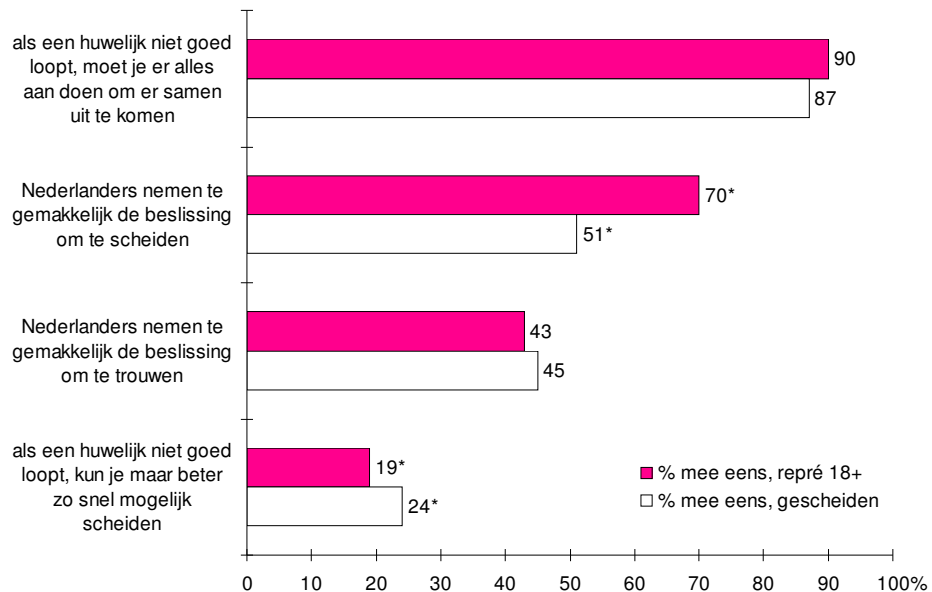

Consequenties echtscheiding

Scheiden in Nederland 2011

Gescheiden mensen minder kritisch over gemak waarmee gescheiden wordt

Gescheiden mensen vinden minder vaak dan de repre groep Nederlanders dat er te gemakkelijk gescheiden wordt. Daarnaast vinden zij vaker dat je maar beter zo snel mogelijk kan scheiden als een huwelijk niet goed loopt.

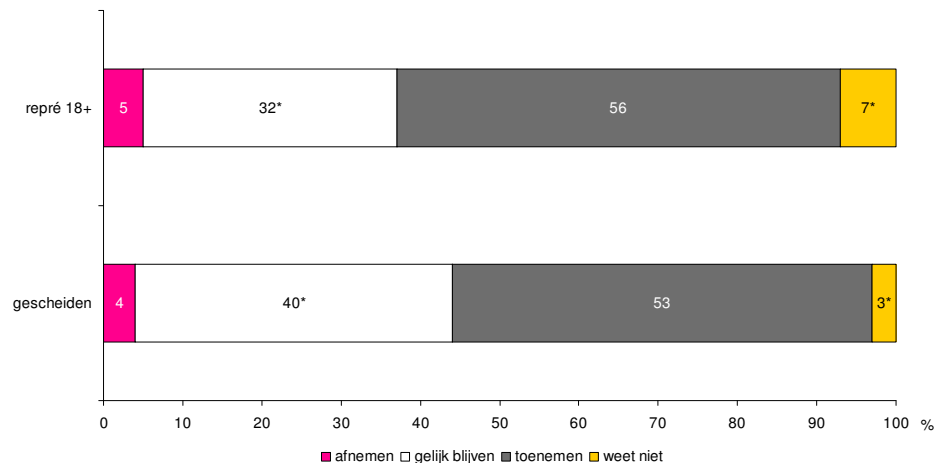

Q20: In welke mate bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?
% mee eens. Basis: repré 18+ n=501, gescheiden Nederlanders n=512

- Over het algemeen is men het er unaniem over eens dat als een huwelijk niet goed loopt, je er alles aan moet doen om er samen uit te komen (90% en 87%).
- Nederlanders zijn verdeeld over het gemak waarmee getrouwd wordt. Wel vindt meerderheid (70%) van de Nederlanders dat er te gemakkelijk gescheiden wordt.
- Gescheiden mensen zijn minder kritisch: slechts de helft is van mening dat er te gemakkelijk gescheiden wordt (51% versus 70%).
- De meerderheid is het oneens met de stelling dat als een huwelijk niet goed loopt, je maar beter zo snel mogelijk kan scheiden. Gescheiden mensen zijn het wel iets vaker hiermee eens (24% versus 19%).
- Gescheiden mannen vinden vaker dan gescheiden vrouwen dat Nederlanders te makkelijk trouwen (52% versus 40%) en scheiden (60% versus 45%).

Nederland pessimistisch over toekomstig aantal scheidingen

Ruim de helft van zowel de repré Nederlanders als de gescheiden Nederlanders (respectievelijk 56% en 53%) denkt dat het aantal scheidingen in toekomst zal toenemen.

Q30: Denkt u dat het toekomstig aantal scheidingen in Nederland zal afnemen of juist zal toenemen? Basis: repré 18+ n=501, gescheiden Nederlanders n=512

→ Toekomst aantal scheidingen

- Gescheiden mensen denken vaker dan de Nederlanders (repre) dat het aantal scheidingen gelijk zal blijven (40% versus 32%).

→ Ondersteuning bij echtscheidingen

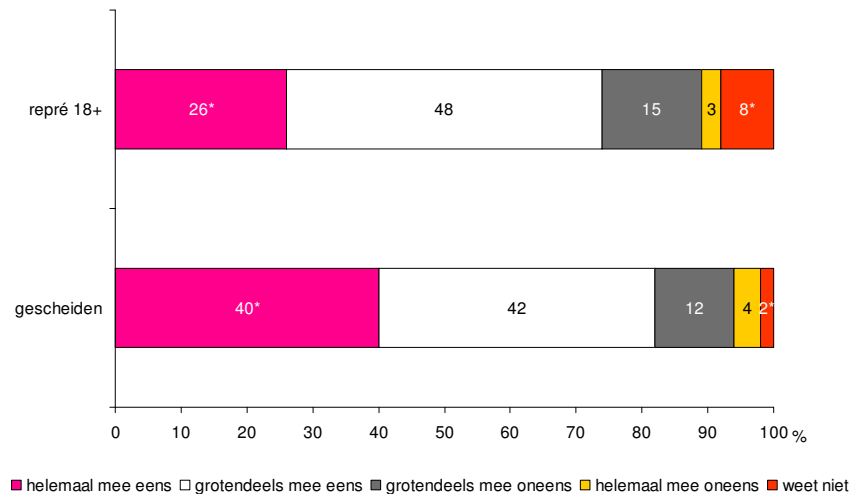
- Een derde van de Nederlanders (35%) is het eens met de stelling dat er speciale woningen ingericht zouden moeten worden om (tijdelijk) onderdak te bieden aan gezinnen die in een scheiding liggen.
- Het idee om echtscheidingverlof in te voeren ziet slechts een op de vijf Nederlanders (19%) zitten.
- Nederlanders die zelf gescheiden zijn, zien meer in beide ideeën (respectievelijk 49% en 35%).

→ Trouwen in gemeenschap van goederen

- Ook vindt de meerderheid van de Nederlanders dat de regeling in gemeenschap van goederen te trouwen zou moeten veranderen: volgens zes op de tien Nederlanders (59%) zou je automatisch moeten trouwen op huwelijkse voorwaarden. Onder gescheiden Nederlanders zijn zelfs zeven op de tien (71%) het hiermee eens.

Vooral gescheiden mensen zien nut in betrokkenheid specialist bij echtscheiding

Eenmaal ervaring met een echtscheiding is men stelliger over het feit dat een specialist noodzakelijk is om een echtscheiding goed te regelen.

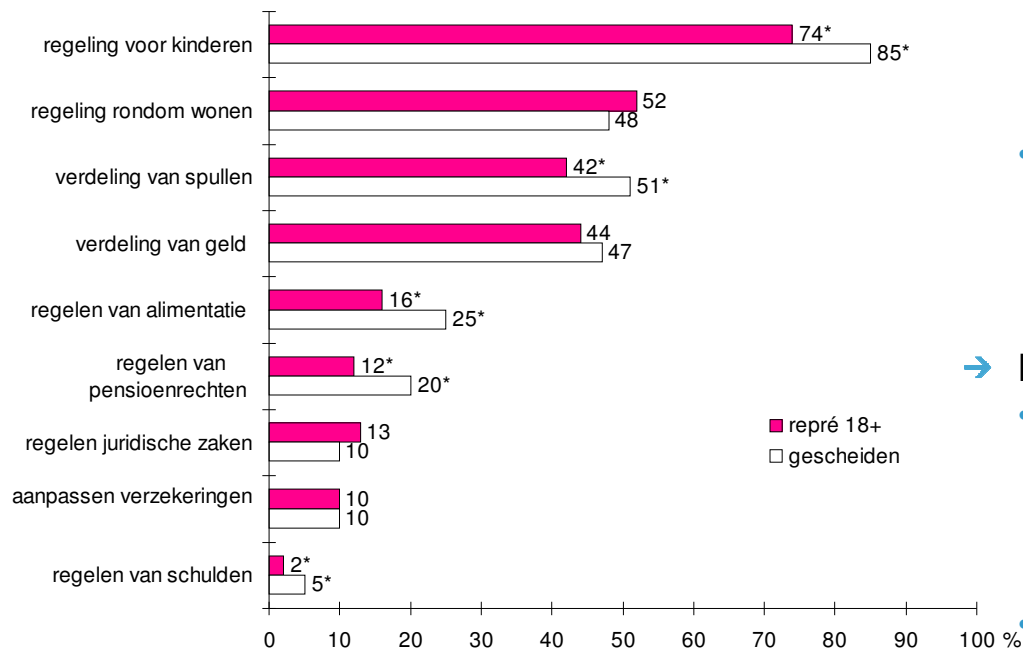

- Driekwart van de Nederlanders vindt het noodzakelijk dat een specialist betrokken is om een echtscheiding goed te regelen.
- Gescheiden mensen zijn het vaker *helemaal* eens met de stelling dan gemiddelde Nederlanders (40% versus 26%).
- Gescheiden vrouwen vinden iets vaker dan gescheiden mannen dat er een specialist bij betrokken moet zijn om een echtscheiding goed te regelen (89% versus 73%).

Q60_6: Om een echtscheiding goed te regelen, moet er een specialist bij betrokken zijn (zoals een advocaat, echtscheidingsbemiddelaar of financieel deskundige). Basis: repré 18+ n=501, gescheiden Nederlanders n=512

Bij regelen van een scheiding denkt men in eerste instantie aan de regeling voor kinderen

Op de open vraag wat er geregeld moet worden als mensen gaan scheiden, denkt driekwart van de repré Nederlanders spontaan aan de regeling voor de kinderen.

Q40: Welke dingen denkt u dat er geregeld moeten worden als mensen gaan scheiden? (open). Basis: repré 18+ n=501, gescheiden Nederlanders n=512

→ Wat te regelen

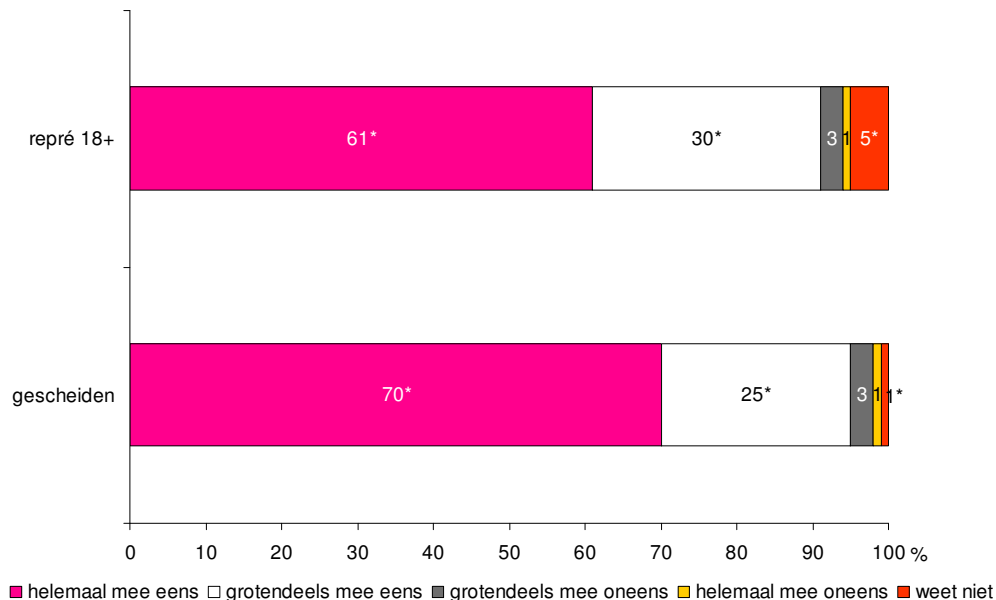
- Gescheiden Nederlanders denken vaker dan Nederlanders (repré) spontaan aan de regeling voor kinderen (85% versus 74%).
- Op de tweede plaats noemen Nederlanders de regeling rondom wonen (52%). Gescheiden Nederlanders denken echter eerder aan de verdeling van spullen (51% versus 42% van de Nederlanders repré).
- Gescheiden Nederlanders denken daarnaast vaker aan het regelen van alimentatie (25% versus 16% van de Nederlanders repré), pensioenrechten (20% versus 12%) en het regelen van schulden (5% versus 2%).

→ Belangrijkste regeling voor persoon zelf

- Op de vraag datgene te noemen dat het belangrijkste is voor hem/haarzelf om te regelen, noemt nog maar de helft van de Nederlanders de regeling voor kinderen. Onder gescheiden mensen is dit nagenoeg twee derde.
- Deze eerste plaats wordt opgevolgd door regeling omtrent wonen en de verdeling van het geld. Alimentatie wordt vaker genoemd door gescheiden Nederlanders

Belang van kinderen moet voorop staan, vooral gescheiden Nederlanders onderstrepen dit belang

Het belang van kinderen bij een echtscheiding zou vrijwel altijd boven het belang van de ex-partners moeten gaan.

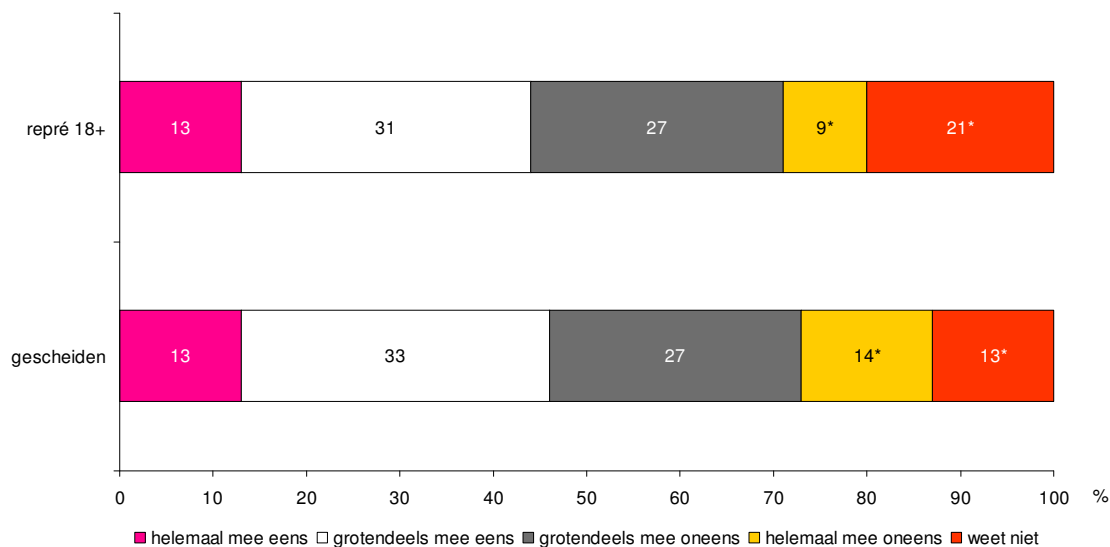

- Negen op de tien Nederlanders (91%) zijn het er in meer of mindere mate mee eens dat het belang van kinderen bij een echtscheiding altijd boven het belang van de ex-partners gaat.
- Gescheiden mensen zijn hierin iets extremer: zij zijn het hier vaker *helemaal* mee eens (70% versus 61%).

Q60_1: Het belang van de kinderen bij een echtscheiding gaat altijd boven het belang van de ex-partners. Basis: repré 18+ n=501, gescheiden Nederlanders n=512

Co-ouderschap vooral leuk voor ouders

Ruim vier tiende is van mening dat het co-ouderschap leuker is voor ouders dan voor kinderen.

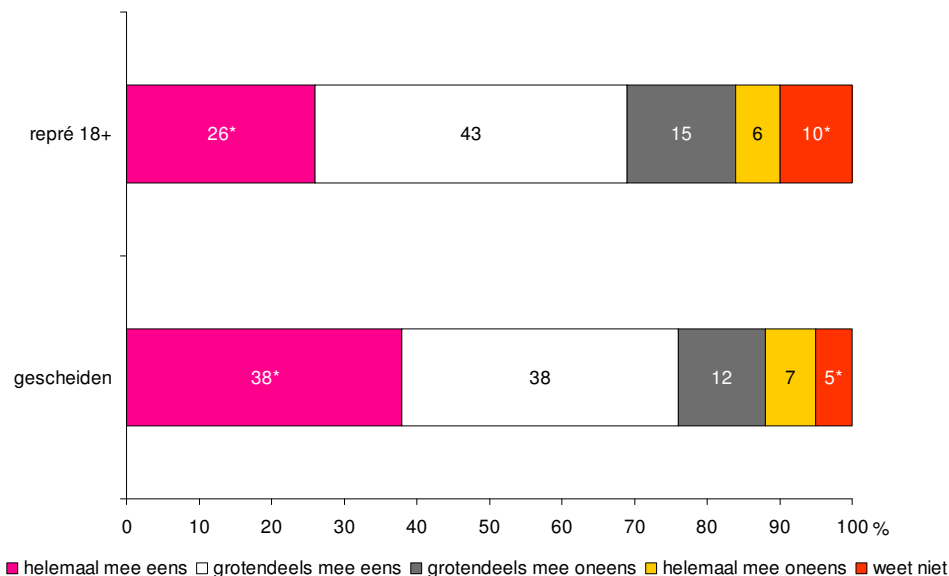

- Ruim een derde is het hier niet mee eens.
- Gescheiden vrouwen zijn het hier vaker helemaal mee eens dan gescheiden mannen (15% versus 9%).
- Laagopgeleide Nederlanders (repré 18+) zijn het vaker eens met deze stelling dan midden- en hoogopgeleiden (58% versus beide 43%).

Q60_2: Co-ouderschap is leuker voor de ouders dan voor de kinderen. Basis: repré 18+ n=501, gescheiden Nederlanders n=512

Gescheiden Nederlanders vinden vaker dat ouders in elkaars buurt moeten blijven wonen bij co-ouderschap

Een meerderheid van de Nederlanders (69%) is van mening dat bij co-ouderschap de ouders binnen een straal van 10 km van elkaar moeten blijven wonen.

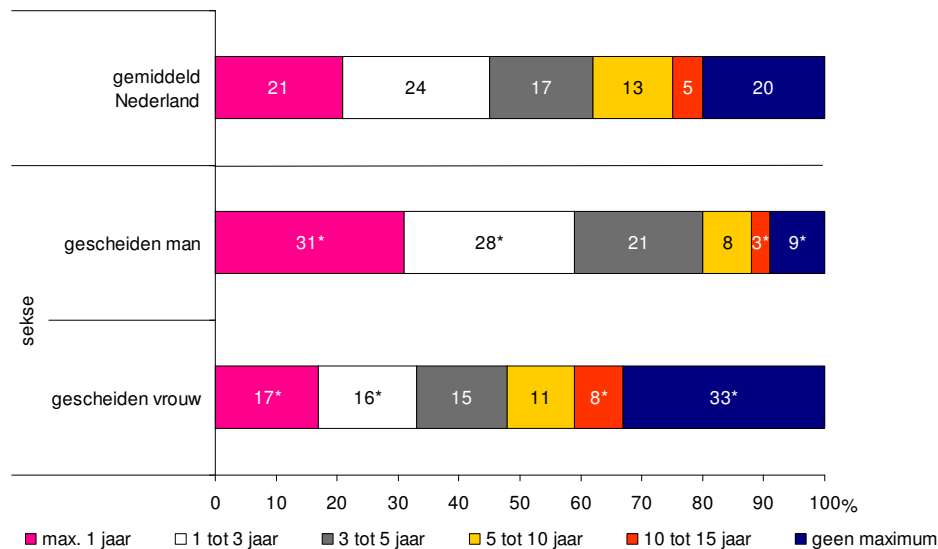

- Gescheiden mensen zijn hier iets extremer in: zij zijn het hier vaker *helemaal* mee eens (38% versus 26%).
- Vrouwen zijn het hier vaker mee eens dan mannen (76% versus 68%).

Q60_3: Bij co-ouderschap moeten de ex-partners binnen een straal van 10 kilometer van elkaar blijven wonen. Basis: repré 18+ n=501, gescheiden Nederlanders n=512

Verdeeldheid omtrent duur partneralimentatie

Gescheiden mannen zijn vaak strenger omtrent duur partneralimentatie dan gescheiden vrouwen.

Q70: Na hoeveel tijd moet de ex-partner volgens u weer zelf in zijn/haar levensonderhoud kunnen voorzien en moet de verplichting tot partneralimentatie stoppen? Basis: gemiddeld Nederland n=501, gescheiden mannen n=164, gescheiden vrouwen n=348

→ Nederlanders (repre):

- Een meerderheid van Nederlanders (62%) is van mening dat de partneralimentatie maximaal 5 jaar zou moeten duren
- Een vijfde (21%) vindt zelfs dat de partner binnen een jaar zelf in zijn/haar levensonderhoud zou moeten kunnen voorzien.
- Eenzelfde aandeel is echter van mening dat er geen maximum zou moeten zitten aan de duur van de partneralimentatie.

→ Verschillen

- We zien geen significante verschillen tussen de Nederlanders (repre) en de gescheiden Nederlanders.
- Wel zien we significante verschillen tussen mannen en vrouwen, vooral binnen de groep gescheiden Nederlanders.
- Gescheiden vrouwen zijn echter veel vaker dan gescheiden mannen van mening dat er geen maximum aan de duur van de partneralimentatie zou moeten zitten (33% versus 9%).
- Gescheiden mannen vinden vaker dan gescheiden vrouwen dat binnen 3 jaar de partneralimentatie gestopt kan worden (59% versus 33%).

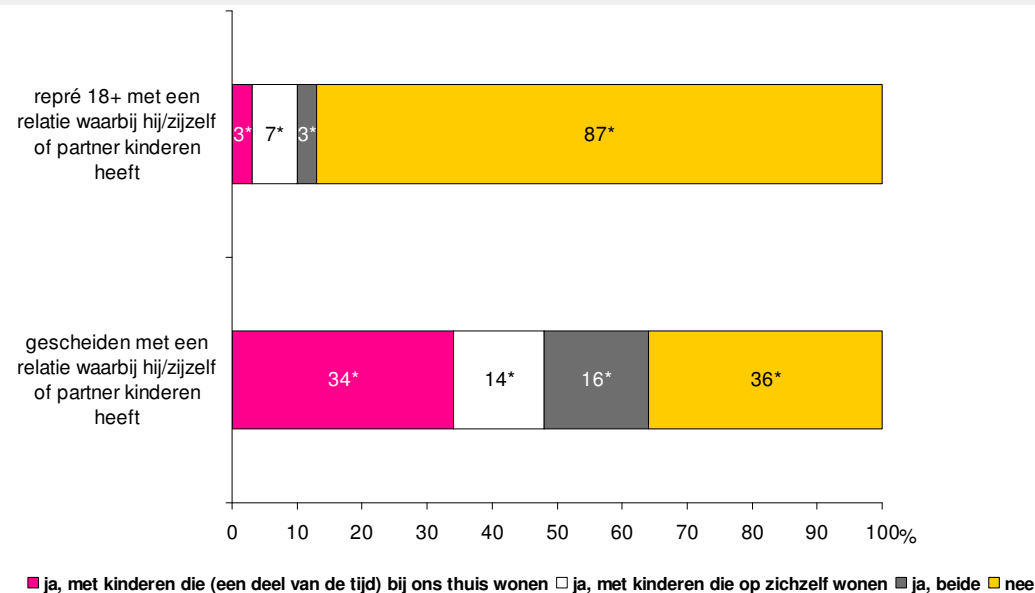

Ervaringen samengesteld gezin

Scheiden in Nederland 2011

Onder Nederlanders met een relatie en kinderen is bij een tiende sprake van een samengesteld gezin

Wanneer in een gezin een of beide partners kinderen heeft/hebben uit een eerdere relatie spreken we van een samengesteld gezin. Aan zowel de Nederlanders (repré) als de gescheiden Nederlanders met een relatie waarbij hij/zij zelf of de partner kinderen heeft, is gevraagd of er sprake is van een samengesteld gezin.

Q240: Is er in uw relatie sprake van een samengesteld gezin? Basis: repré Nederlanders 18+ met een relatie die zelf kinderen hebben of waarvan de partner kinderen heeft n=281, gescheiden Nederlanders met een relatie die kinderen hebben of waarvan de partner kinderen heeft n=168

→ Voorkomen samengesteld gezin

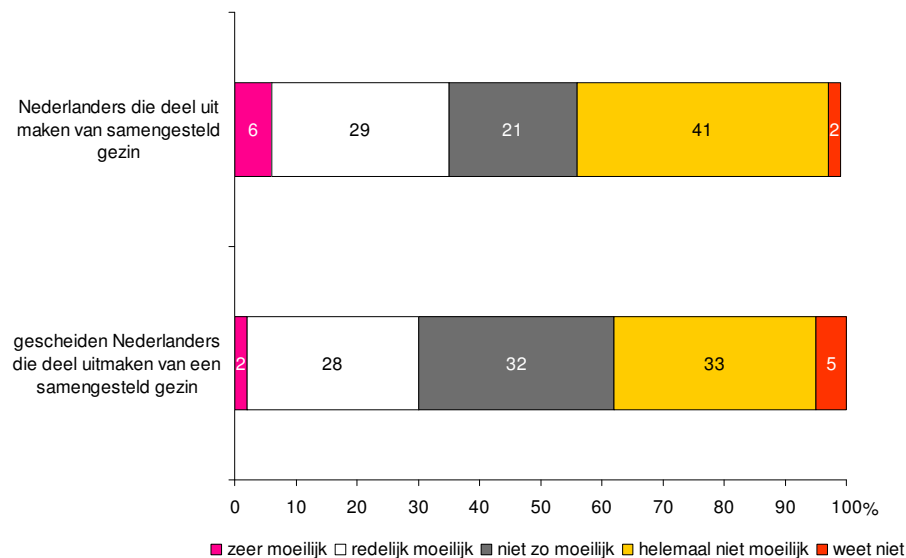
- Bij Nederlanders (repré) met een relatie die zelf kinderen hebben of waarvan de partner kinderen heeft, is er bij 13% sprake van een samengesteld gezin.
- Bij gescheiden Nederlanders met een relatie en kinderen (zelf of van partner) ligt dit aandeel veel hoger: bij zes op de tien gescheiden mensen is er sprake van een samengesteld gezin (64%).

→ Gezinsamenstelling

- Bij een meerderheid van de gescheiden Nederlanders waarbij sprake is van een samengesteld gezin hebben beide partners kinderen uit een eerdere relatie (66%).

Meerderheid vindt het niet moeilijk onderdeel uit te maken van een samengesteld gezin

Van de Nederlanders die deel uitmaken van een samengesteld gezin, vindt de meerderheid het niet zo of helemaal niet moeilijk hiervan deel uit te maken (62%).

Q260: Hoe ervaart u het om deel uit te maken van een samengesteld gezin? Basis: Nederlanders die deel uitmaken van een samengesteld gezin n= 39, gescheiden Nederlanders die deel uitmaken van een samengesteld gezin n=104

→ Moeite deel uitmaken van samengesteld gezin

- Ruim een derde van de Nederlanders met een samengesteld gezin vindt het echter wel moeilijk (35%).
- 6% van de Nederlanders die deel uitmaken van een samengesteld gezin, vindt dit zeer moeilijk.
- We zien geen significante verschillen tussen de gescheiden Nederlander en de gemiddelde Nederlander uit een samengesteld gezin.
- Gescheiden vrouwen ervaren het echter vaker als moeilijk dan gescheiden mannen (44% versus 23%).

→ Redenen moeite

- Indien men wel moeite hiermee heeft, geeft men veelal als reden een verschil in opvoedingsstijl met de huidige partner (52%) of met de ex-partner (35%), ruzie/problemen met de ex-partner (35%) en de kinderen die moeite hebben met het deel uitmaken van een samengesteld gezin (30%).

Gezelligheid in samengesteld gezin

Wanneer gevraagd wordt naar de positieve kanten van een samengesteld gezin, noemt men vooral de gezelligheid.

“Gezellige drukte, ze kunnen ook heel gezellig samen spelen of spelletje doen.”

“Ik heb altijd een groot gezin willen hebben en nu heb ik dit. Weliswaar wonen we nog niet samen maar we zijn wel vaak bij elkaar. Met de kinderen onderling en met ons en de kinderen gaat het fantastisch. Geen enkel probleem.”

“De kinderen vinden het fijn om meerdere broers en zussen te hebben, het is vaak erg gezellig als we allemaal samen zijn. Je leert er als ouders ook veel van, ook van andere opvoedstijlen, geeft veel voldoening.”

“Ik heb nooit kinderen gekregen en kreeg een mooie dochter zomaar bij die leuke man. het gaat heel goed tussen mij en die dochter en mag meepraten in wat wel en niet goed is voor haar.”

“Ik maak dingen mee die ik helaas met mijn eigen kinderen in meer of mindere mate heb gemist. Daarnaast vind ik het fijn om nu ook voor de kinderen van mijn vriendin iets te kunnen betekenen, omdat hun eigen vader niet meer continu in hun leven aanwezig is.”

“De band die je toch krijgt met niet biologische kinderen is sterk.”

“Over het algemeen heel veel lol, een erg groot harmonieus gezin, soms een weekendje rust.”

Q280: Kunt u kort omschrijven wat volgens u de leuke kanten zijn van een samengesteld gezin? Basis: zowel gescheiden als repré Nederlanders die deel uitmaken van een samengesteld gezin n= 449

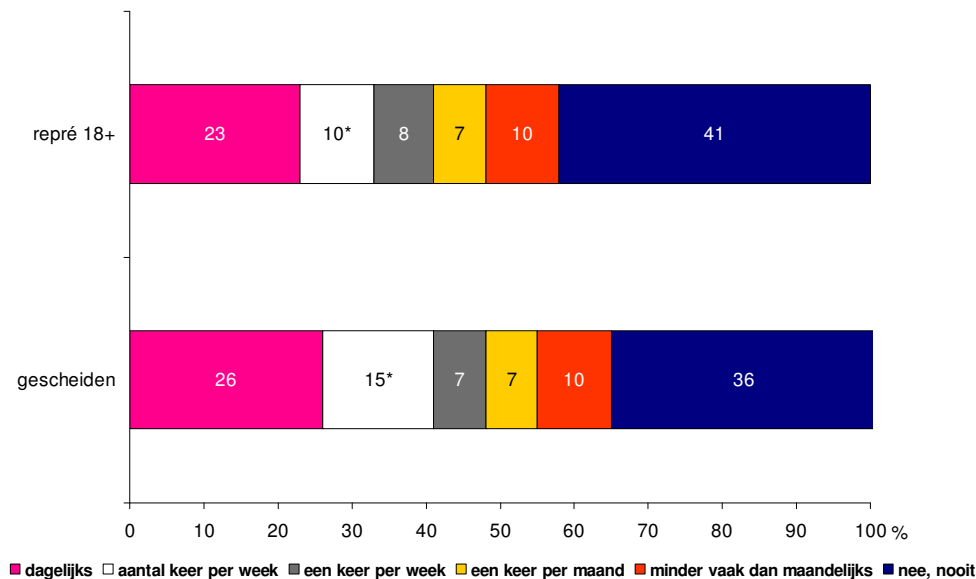

Sociale media en relaties

Scheiden in Nederland 2011

Gescheiden mensen maken vaker gebruik van sociale media

Een derde van de Nederlanders (repre) maakt een aantal keer per week of vaker gebruik van sociale media, onder de gescheiden Nederlanders is dit aantal hoger.

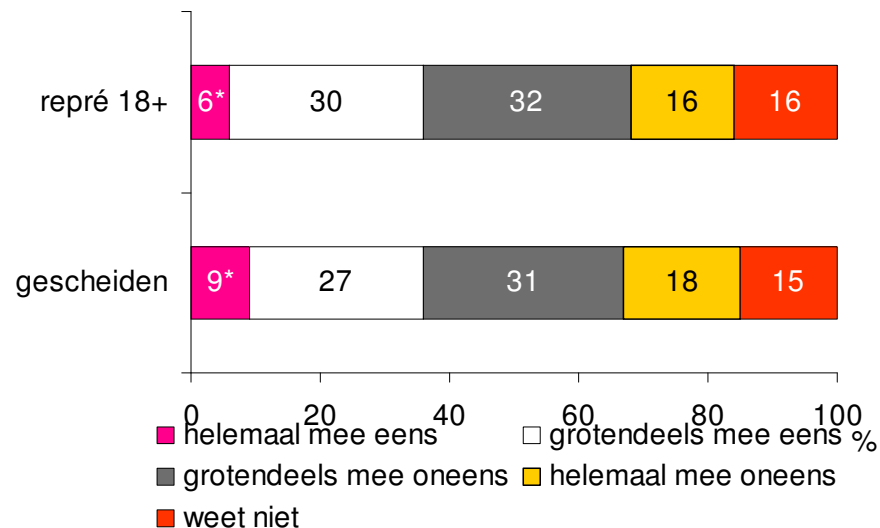
- Ongeveer zes op de tien Nederlanders (repre) maakt wel eens gebruik van sociale media.
- Bijna een kwart (23%) van de Nederlanders maakt er dagelijks gebruik van. Vier tiende minimaal wekelijks.
- Onder gescheiden mensen maakt de helft minimaal wekelijks gebruik van sociale media.

Q300: maakt u zelf wel eens gebruik van sociale media?
Basis: repre 18+ n=501, gescheiden Nederlanders n=512

Ruim een derde van de Nederlanders vindt sociale media een bedreiging voor relaties

Ruim een derde van de Nederlanders (repré) is het eens met de stelling dat sociale media een bedreiging vormen voor relaties.

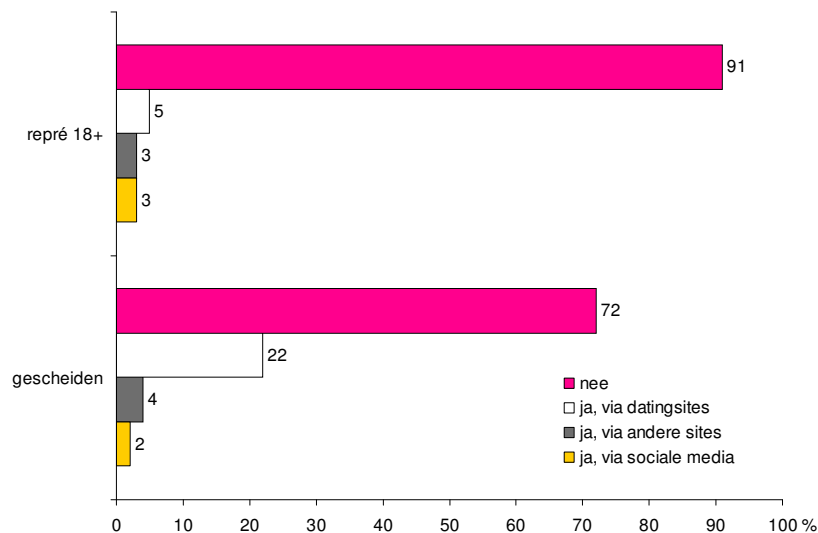
→ Nagenoeg de helft van de Nederlanders (repré) vindt sociale media geen bedreiging voor relaties (48%).

Q290_1: Internet en sociale media vormen een bedreiging voor relaties. Basis: repré 18+ n=501, gescheiden Nederlanders n=512

Gescheiden mensen meer ervaring met vinden van partner via internet of sociale media

Ongeveer een op de tien Nederlanders (repré) heeft wel eens een nieuwe partner gevonden via internet of sociale media.

Q310: Heeft u zelf via internet of sociale media wel eens een nieuwe partner gevonden? Basis: repré 18+ n=501, gescheiden Nederlanders n=512

→ Partner via sociale media

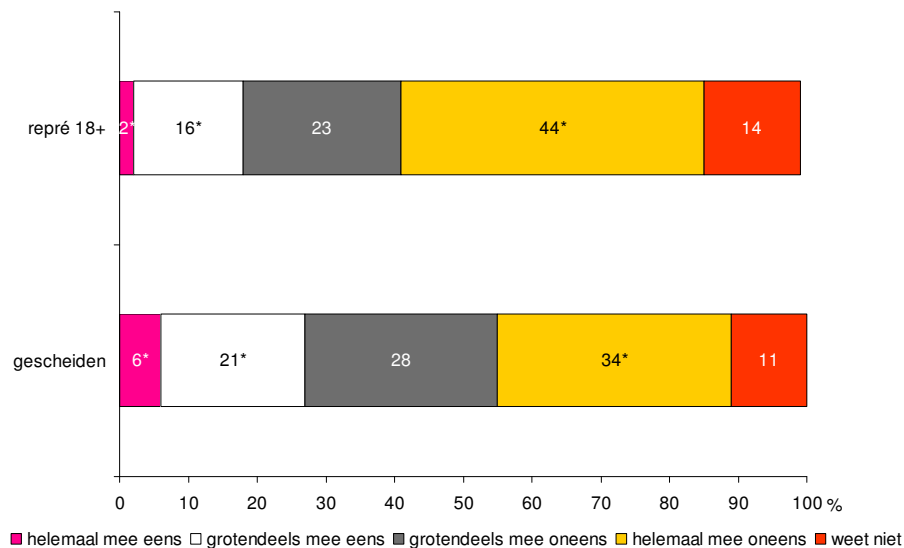
- Gescheiden Nederlanders hebben vaker een partner via internet gevonden (28% versus 9% van de Nederlanders).
- Hierbij is een ontmoeting via een datingsite het meest voorkomend (5% van de Nederlanders (repré) en 22% van de gescheiden Nederlanders)
- Het overgrote merendeel die een partner heeft gevonden via internet of sociale media was op dat moment vrijgezel (94%), 7% had al een relatie.

→ Kennissen met partner via sociale media

- De helft van de Nederlanders (48%) kent andere mensen die wel eens via internet of sociale media een partner hebben gevonden.
- Hierbij is het vaakst gebruik gemaakt van datingsites (repré Nederlanders: 39%). Daarnaast noemt een tiende sociale media zoals hyves (10%)
- Gescheiden mensen kennen vaker andere mensen die ervaring hebben met het vinden van een partner via sociale media of internet (63%).
- In bijna alle gevallen was deze kennis vrijgezel op het moment dat hij/zij deze nieuwe partner vond via internet (87% onder repré Nederlanders).

Scheiding regelen via internet geen positieve ontwikkeling

Twee derde van de repré Nederlanders ziet geen heil in het feit dat scheidingen geregeld kunnen worden via internet (67%).

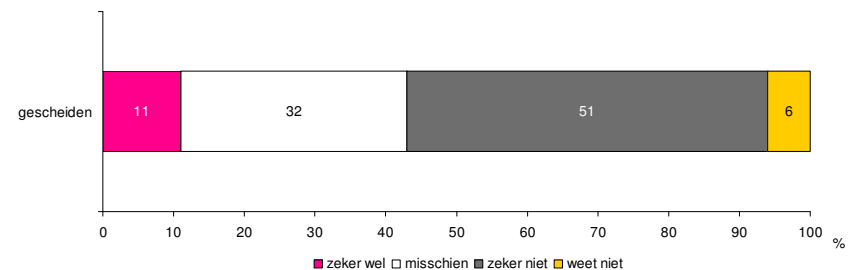
Q290_2: Je scheiding kunnen regelen via internet is een goede ontwikkeling. Basis: gemiddeld Nederland, n=501, gescheiden Nederlanders n=512

→ Scheiding regelen via internet goede ontwikkeling?

- Het aandeel dat niets ziet in het regelen van een scheiding via internet, ligt hoger onder vrouwen dan onder mannen, met name onder gescheiden vrouwen (68% versus 54%).
- Gescheiden Nederlanders zien dit iets vaker zitten dan repré Nederlanders: een kwart (27%) vindt dit een goede ontwikkeling, onder Nederlanders (repré) is dit nagenoeg een vijfde (18%).

→ Opnieuw scheiden: via internet?

- Onder gescheiden Nederlanders zou echter slechts een tiende (11%) een volgende scheiding via internet willen regelen.
- Gescheiden vrouwen zijn hierover kritischer dan mannen (56% versus 44% zou dit zeker niet doen).

Q530: Stel dat u opnieuw zou scheiden, zou u dat dan via internet willen doen? Basis: gescheiden Nederlanders, n=512

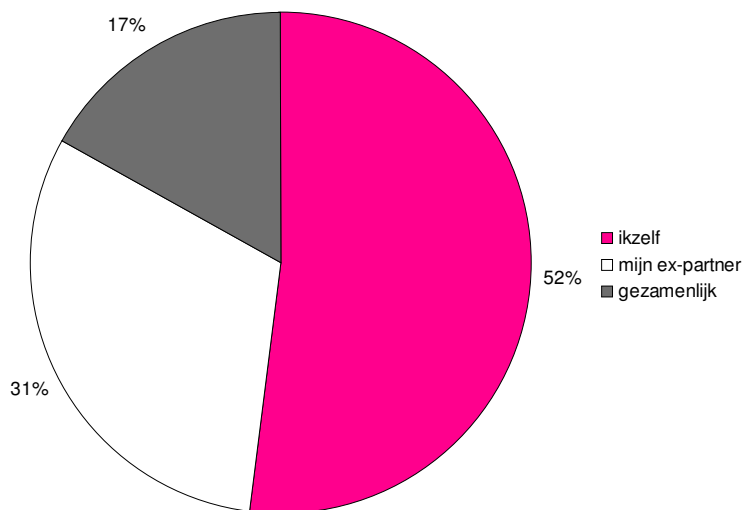

Persoonlijke ervaring scheiding

Scheiden in Nederland 2011

Initiatief echtscheiding meent men vaak zelf te nemen

De helft van de gescheiden Nederlanders geeft aan dat hij/zij zelf het initiatief heeft genomen voor een echtscheiding.

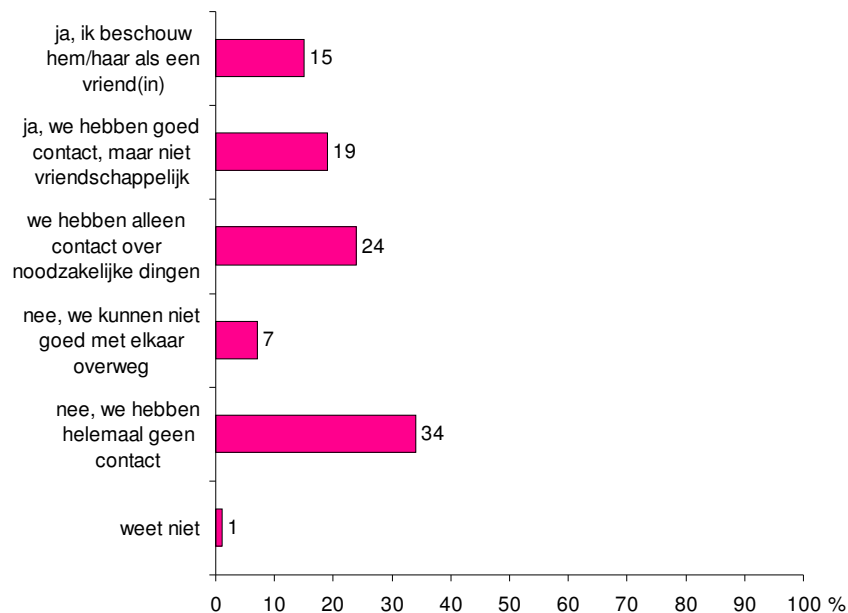

- Hoogopgeleiden geven minder vaak dan gemiddeld aan dat zij zelf het initiatief hebben genomen (43% versus 52%).
- Vrouwen geven vaker dan mannen aan dat zij zelf het initiatief hebben genomen (66% versus 33%). Mannen geven vaker aan dat het initiatief bij de ex-partner (45% versus 21%) of bij beiden lag (22% versus 13%).

Q380: Wie heeft het initiatief genomen om te scheiden?
Basis: gescheiden Nederlanders n=512

Vaker contact ex-partner wanneer er thuiswonende kinderen betrokken waren bij scheiding

Ruim een derde van de gescheiden Nederlanders (34%) heeft geen contact meer met zijn/haar ex-partner.

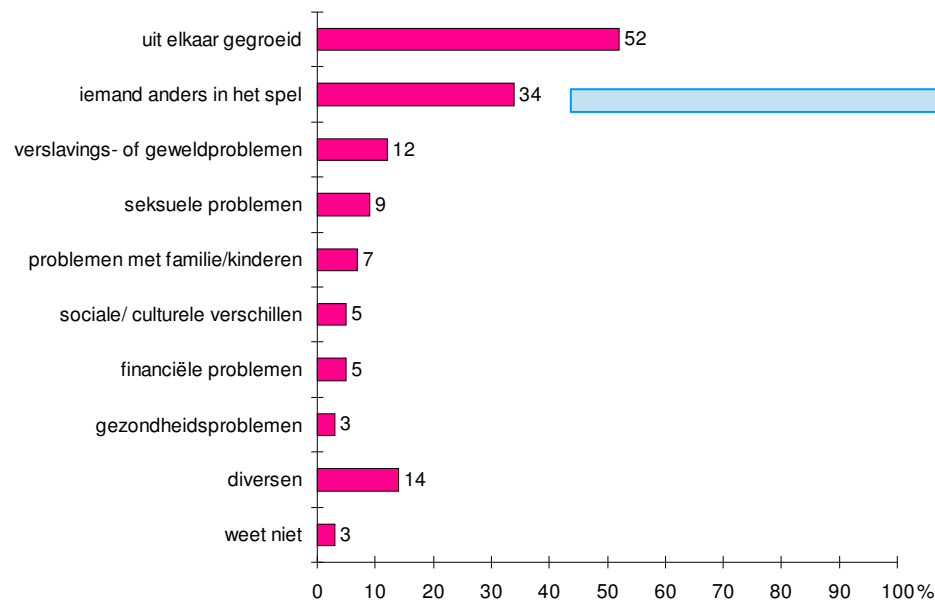
Q390: Heeft u een goed contact met uw ex-partner?

Basis: gescheiden Nederlanders n=512

- Nagenoeg twee derde (66%) heeft geen goed contact met de ex-partner. Een derde (34%) heeft zelfs helemaal geen contact meer.
- Indien er geen kinderen betrokken waren bij de echtscheiding, is er veel vaker geen contact meer dan wanneer er thuiswonende kinderen bij betrokken waren (67% versus 27%).
- 28% van de gescheiden mensen die aangeven dat er kinderen bij de scheiding betrokken waren, heeft alleen contact over het hoognodige. Circa een op de vijf heeft goed contact, maar beschouwt elkaar niet als vrienden (22%).

Uit elkaar groeien hoofdreden voor echtscheiding

Als belangrijkste reden om te scheiden, noemt de helft het uit elkaar gegroeid zijn. Daarna noemt een derde dat er iemand anders in het spel was. Deze andere persoon is veelal via het werk (38%) of via vrienden/kennissen ontmoet (23%). Een tiende (11%) geeft aan dat die ander via internet is ontmoet.

Indien een ander in het spel: hoe ontmoet?

Via werk	38%
Via vrienden/kennissen	23%
Via internet	11%

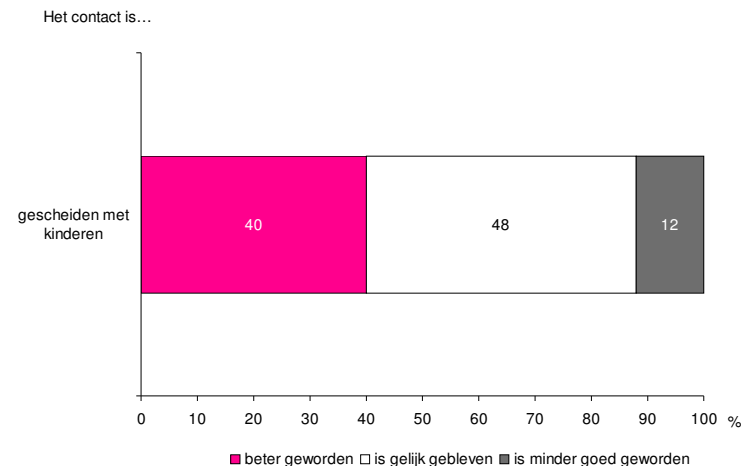
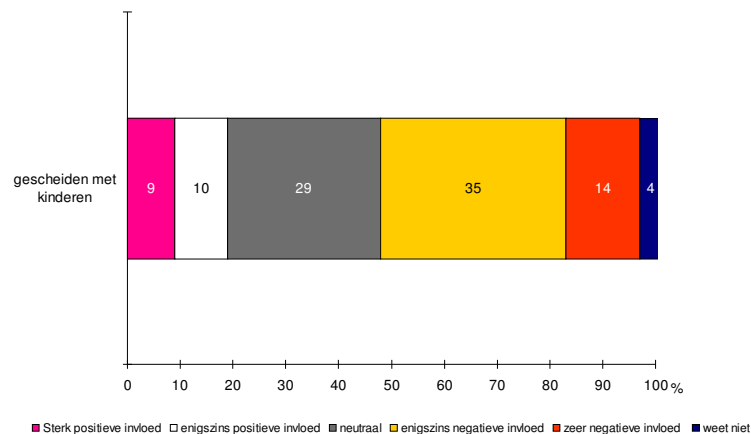
Q360: Wat was voor u de belangrijkste reden om te scheiden?
Basis: gescheiden Nederlanders n=512

Q370: Hoe heeft u, of uw ex-partner de nieuwe relatie ontmoet?
Basis: gescheiden Nederlanders waarbij een ander in het spel de reden om te scheiden was, n=169

Scheiding veelal negatieve invloed op kind, maar contact met kind ook vaak verbeterd door scheiding

Zeven op de tien gescheiden mensen geven aan dat er kinderen betrokken waren bij de echtscheiding. De helft van hen vindt dat de scheiding een negatieve invloed heeft gehad op de kinderen.

Vier tiende vindt dat het contact met de kinderen beter is geworden sinds de scheiding. De helft vindt dat het niet veranderd is en een op de tien vindt dat het contact minder goed is geworden.

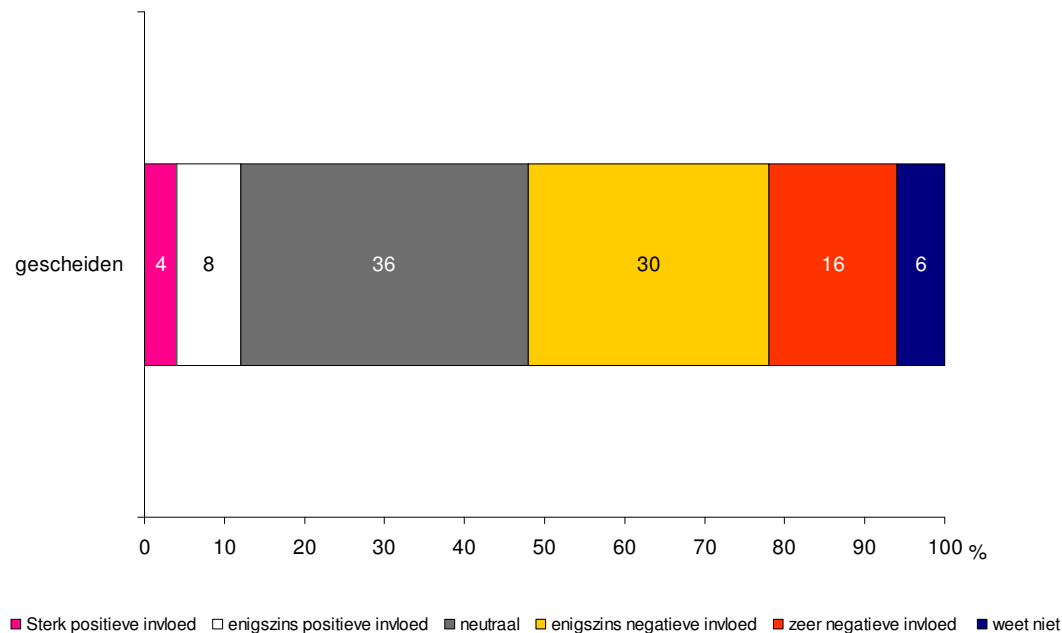

Q410: Op welke manier heeft uw scheiding invloed gehad op de kinderen? Basis: gescheiden Nederlanders met kinderen, n= 439

Q420: Is het contact tussen u en de kinderen na de scheiding veranderd? Basis: gescheiden Nederlanders met kinderen, n= 439

Scheiding voor nagenoeg de helft negatieve invloed op functioneren op werk

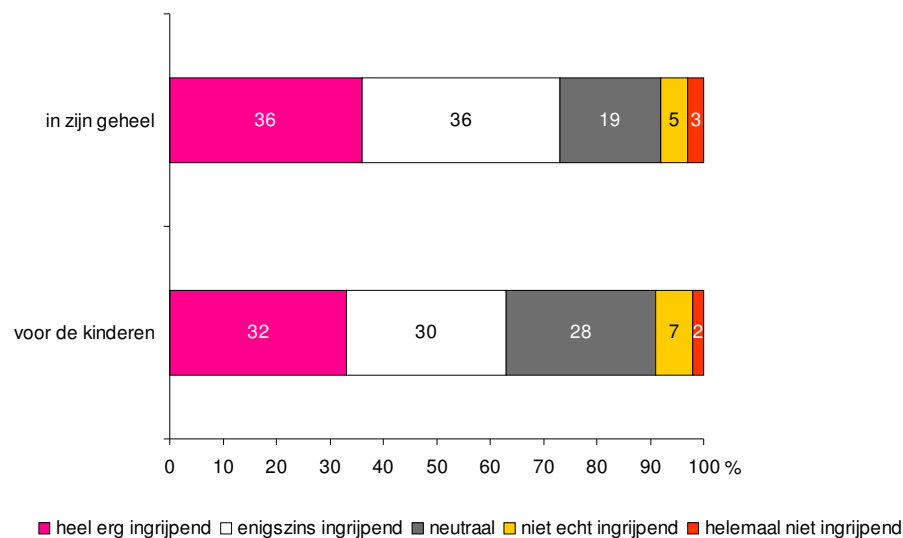
Voor 46% van de gescheiden Nederlanders had de scheiding een negatieve invloed op het werk. 18% geeft aan zich vaker ziek te hebben gemeld in de periode van de scheiding omdat de scheiding te belastend was. Ruim een tiende (12%) geeft echter aan dat de scheiding een positieve invloed had op zijn/haar functioneren op het werk.

Q430: Op welke manier heeft uw scheiding invloed gehad op uw functioneren op het werk?
Basis: gescheiden Nederlanders n=512

Voor meerderheid scheiding (erg) ingrijpend

Zeven op de tien gescheiden Nederlanders zien de echtscheiding in zijn geheel als een emotioneel ingrijpende gebeurtenis.

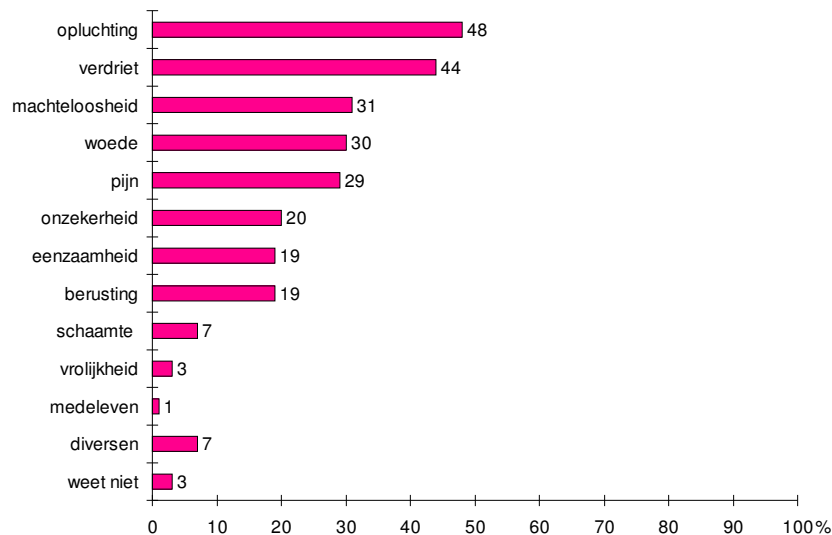

- Vrouwen vinden de scheiding in zijn geheel vaker heel erg ingrijpend dan mannen (41% versus 29%).
- Vrouwen geven daarentegen iets vaker dan mannen aan de scheiding niet zo erg ingrijpend te vinden voor de kinderen (12% versus 6%).
- Indien de scheiding maximaal 5 jaar geleden heeft plaatsgevonden, vindt men vaker dan gemiddeld de scheiding emotioneel heel erg ingrijpend (44%).

Q460: hoe emotioneel ingrijpend is de scheiding in zijn geheel geweest in uw leven/voor de kinderen? Basis: gescheiden Nederlanders, n=511, gescheiden Nederlanders met kinderen, n=435

Men ervaart vooral opluchting of verdriet als men terugdenkt aan scheiding

Helft gescheiden Nederlanders ervaart gevoel van opluchting bij terugdenken aan de scheiding (48%). 44% ervaart verdriet. Daarnaast wordt de scheiding vaak geassocieerd met woede, machteloosheid en pijn.

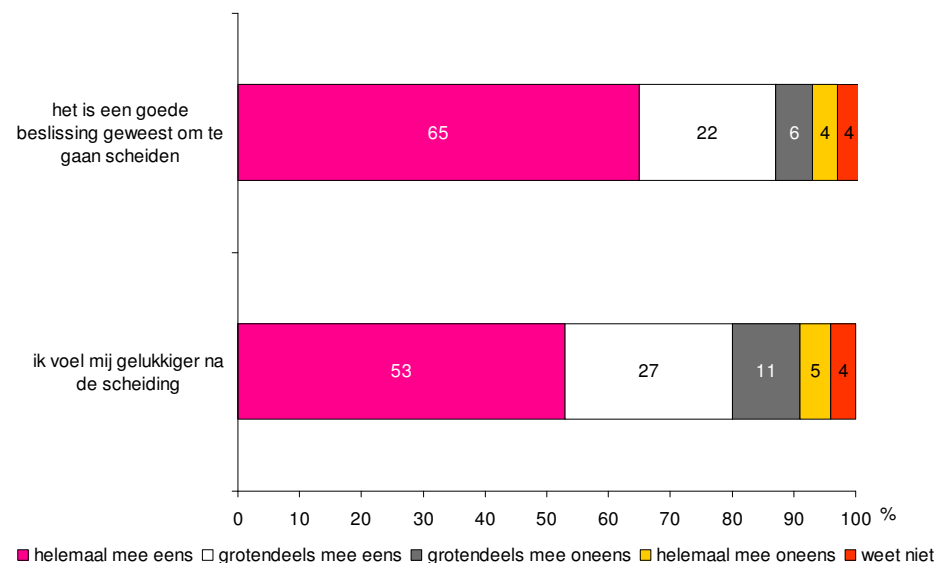

Q450: Als u (terug)denkt aan uw scheiding, welk gevoel komt er dan bij u op? Basis: gescheiden Nederlanders n= 512

- Vooral gescheiden vrouwen ervaren een gevoel van opluchting: voor 56% van de vrouwen roept de scheiding een gevoel van opluchting op, bij mannen is dit slechts 37%.
- Mannen associëren de scheiding vaker met een gevoel van machteloosheid (37% versus 27%), maar ook met berusting (26% versus 13%).
- Indien er tijdens de scheiding thuiswonende kinderen betrokken waren, ervaart men vaker woede dan wanneer er geen kinderen bij betrokken waren (33% versus 18%).
- Jonge gescheiden mensen (18 tot 39 jaar) voelen vaker dan gemiddeld verdriet als zij (terug)denken aan de scheiding (58% versus 44%).
- Indien de scheiding maximaal 5 jaar geleden heeft plaatsgevonden, associeert men de scheiding vaker dan gemiddeld met verdriet (55%), machteloosheid (42%) en onzekerheid (32%).

Ondanks negatieve gevoelens is ruime meerderheid tevreden over beslissing te scheiden

Een ruime meerderheid van 86% is van mening dat het een goede beslissing is geweest te gaan scheiden. Acht tiende (80%) geeft aan zich gelukkiger te voelen na de scheiding.

- Met name vrouwen zijn het vaak helemaal eens met de stelling dat het een goede beslissing is geweest (73% versus 54%).
- Ook geven vrouwen vaker dan mannen aan zich gelukkiger te voelen na de scheiding (87% versus 70%).
- Gescheiden mensen die tijdens de scheiding kinderen hadden die op zichzelf woonden, geven minder vaak dan gemiddeld aan zich gelukkig te voelen na de scheiding (62% versus 80%).

Q560: In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen?
Basis: gescheiden Nederlanders n=512

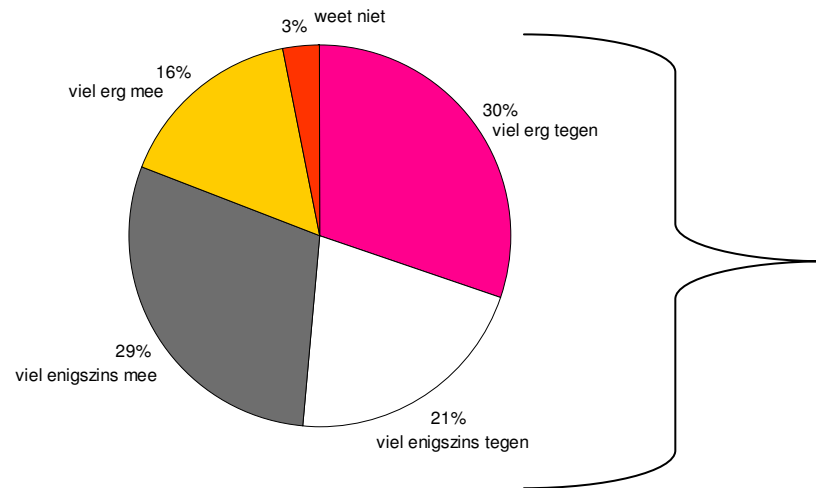

Ervaring met praktische zaken scheiding

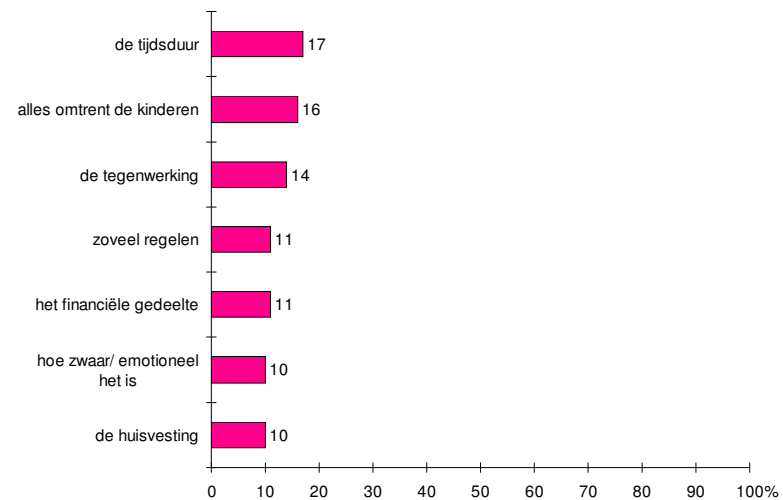
Scheiden in Nederland 2011

Helft vond regelen van verschillende zaken omtrent scheiding tegenvallen

Ongeveer de helft van de gescheiden Nederlanders (52%) vond het regelen van de verschillende zaken die komen kijken bij een scheiding tegenvallen. 45% vond het meevallen.

Voor vrouwen viel het vaker erg tegen dan voor mannen (35% versus 24%). Indien geen kinderen betrokken waren bij de scheiding, vond men het vaker meevallen (56% versus 45%). Vooral de tijdsduur en alles omtrent de kinderen vond men tegenvallen.

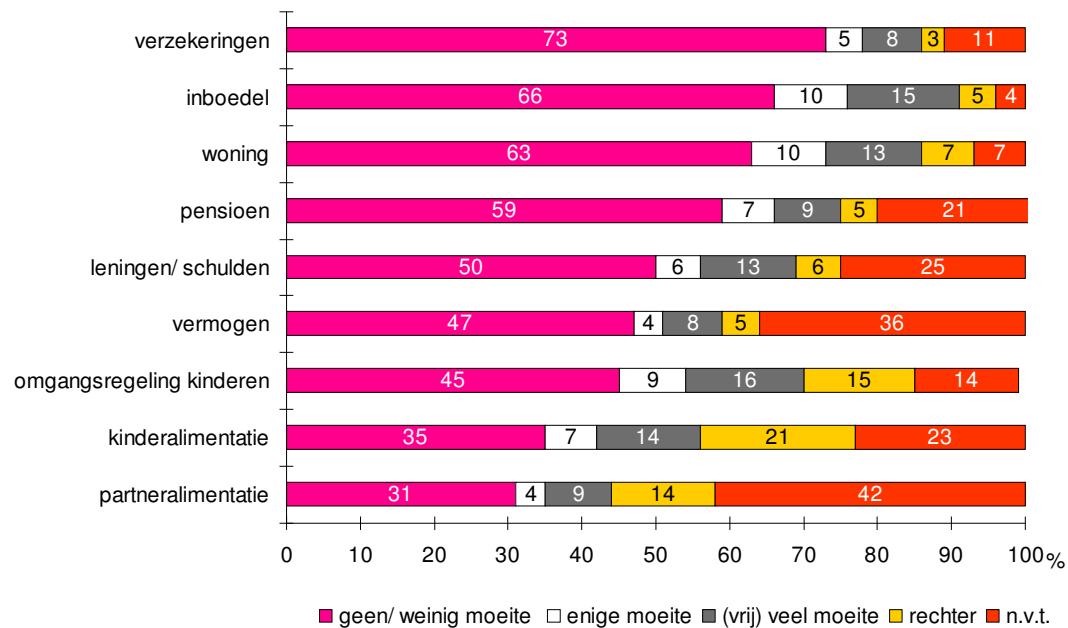

Q540: Is het regelen van de verschillende zaken die komen kijken bij een scheiding u tegengevallen of meegevallen? Basis: gescheiden Nederlanders n= 512

Q550: Kunt u kort omschrijven wat u is tegengevallen bij het regelen van de scheiding? Basis, gescheiden Nederlanders die de scheiding tegen vonden vallen n= 262

Vooral veel moeite afspraken met ex-partner te maken over kinderen, inboedel en woning

Een meerderheid lijkt niet veel moeite te hebben gehad met het maken van afspraken met de ex-partner.

- Mannen lijken minder moeite te hebben met het maken van afspraken met hun ex-partner omtrent de betreffende zaken: zij geven vaker dan vrouwen aan *geen* moeite te hebben gehad met het maken van afspraken omtrent de partneralimentatie, de inboedel, leningen, pensioenen, spaargeld en kinderalimentatie.
- Men heeft (vrij) veel moeite gehad met het maken van afspraken met de ex-partner omtrent de omgangsregeling met kinderen (16%), de inboedel (15%) de kinderalimentatie (14%) en de woning (13%).
- Zaken die redelijk vaak door de rechter zijn geregeld zijn kinderalimentatie (21%), omgangsregeling met kinderen (15%) en partneralimentatie (14%).

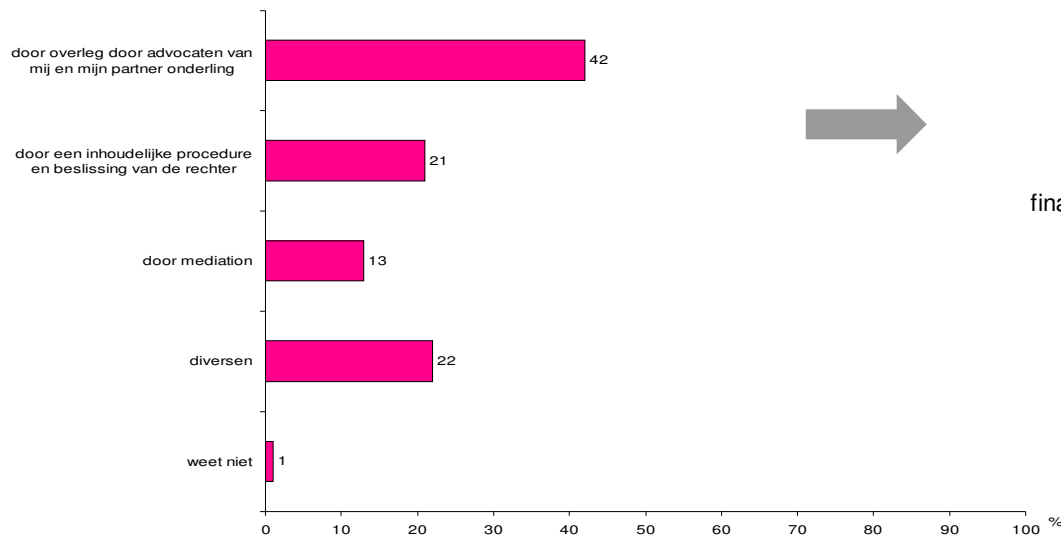
Q480: Kunt u aangeven hoeveel moeite het tijdens de scheiding kostte om afspraken met uw ex-partner te maken over onderstaande zaken?
Basis, n= 512

Vier op de tien scheidingen geregeld door overleg tussen advocaten

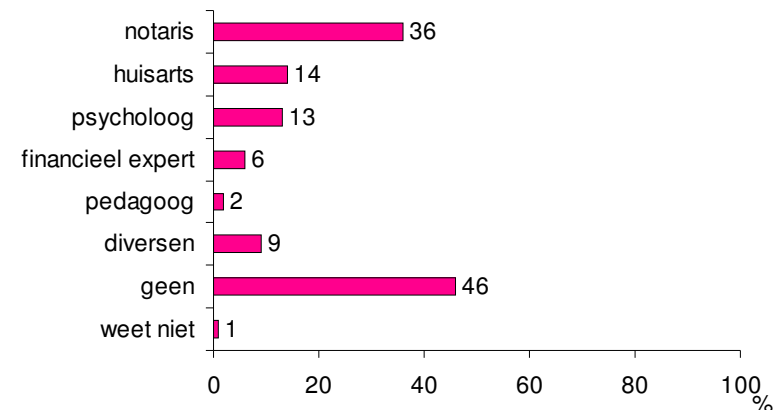
In de meeste gevallen is de scheiding geregeld door overleg tussen de advocaten (42%). Een vijfde (21%) heeft gebruik gemaakt van een inhoudelijke procedure en beslissing van de rechter. Onder diversen noemt men o.a. een flitsscheiding, een gezamenlijke advocaat, zelfstandig of via internet.

De meeste scheidingen worden dus geregeld door overleg door de advocaten van beide partijen of door een inhoudelijke procedure en beslissing van de rechter. *Daarnaast* zijn er in bijna de helft van de gevallen nog andere partijen betrokken. Meestal is dit een notaris, soms een huisarts of psycholoog.

Manier waarop de scheiding is geregeld

Professionele partijen die **daarnaast** betrokken waren bij de scheiding

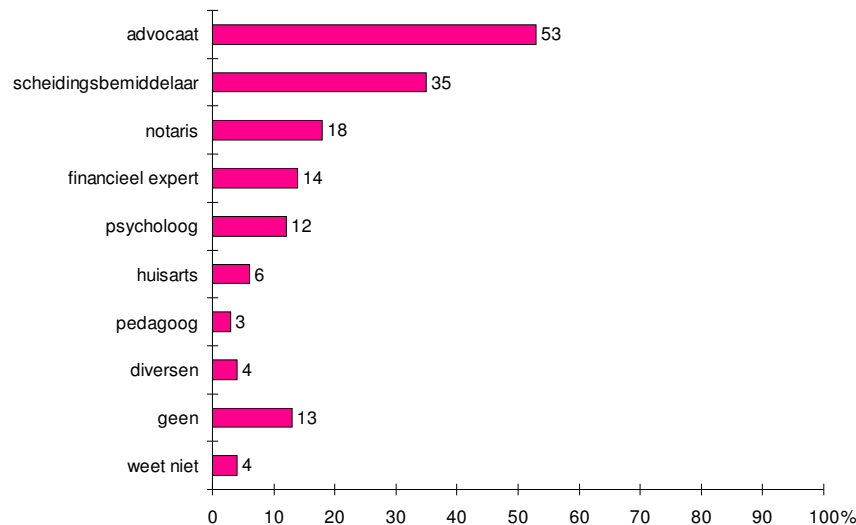

Q490: Op welke manier heeft u destijds uw scheiding geregeld?
Basis: gescheiden Nederlanders, n= 512

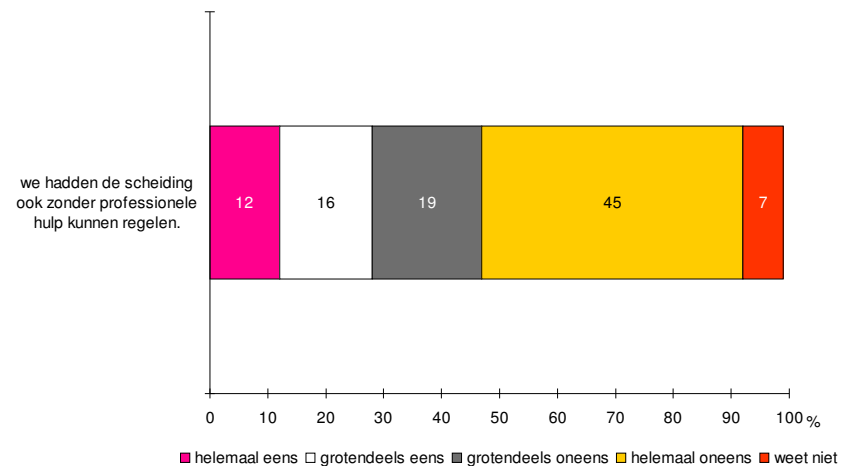
Welke 'professionele partijen' zijn/waren er nog meer betrokken bij het regelen van uw scheiding? Basis: mensen waarbij de scheiding is geregeld door overleg advocaten, inhoudelijke procedure bij de rechter of mediation, n=394.

Professionele hulp wordt noodzakelijk geacht

Als men de scheiding opnieuw zou regelen, zou de helft er een advocaat bij betrekken. Ruim een derde zou een mediator regelen en een vijfde een notaris

Bijna twee derde denkt niet dat hij/zij de scheiding ook zonder professionele hulp had kunnen regelen.

Q510: Als u het regelen van de scheiding opnieuw zou moeten doen, welke professionele partijen zou u hier dan bij betrekken?
Basis: gescheiden Nederlanders, n= 512

Q560_3: In hoeverre bent u het eens met de stelling: Mijn ex-partner en ik hadden de scheiding ook zonder professionele hulp kunnen regelen. Basis: gescheiden Nederlanders, n= 512

Kwart geeft aan achteraf dingen anders te hebben gedaan of informatie te hebben gemist

Een kwart geeft achteraf aan tijdens de scheiding informatie te hebben gemist of dingen anders te hebben gedaan.

“Beter besef dat regelen pensioen van belang is na scheiding. Ik heb het gehoord en gelezen, maar toen na twee jaar de informatie kwam was ik er niet zo mee bezig en heb het laten verlopen.”

“Betere boedelverdeling en betere financiële regeling.”

“Informatie en hulp betreffende afkoop pensioen.”

“Ik had een gezamenlijk advocaat met mijn ex dat had ik liever anders gedaan toen.”

“Had niet zo snel willen toegeven en meer op de hoogte willen zijn van mijn rechten zoals bijv. zo lang mogelijk in het huis mogen blijven wonen...”

Q520: Heeft u tijdens de scheiding nog hulp of informatie gemist die u graag had willen hebben? Of zijn er dingen die u anders had gedaan? Basis: gescheiden Nederlanders, n= 512

- Men had vooral meer behoefte aan informatie over rechten en plichten en financiële zaken.
- Men had dingen anders willen regelen op het gebied van pensioenen.
- Achteraf hadden sommige mensen liever geen advocaat gedeeld met de ex-partner.
- Gescheiden vrouwen geven vaker aan dat zij het anders hadden gedaan hadden of informatie misten dan gescheiden mannen (32% versus 16%).